

Årsrapport KoKom 2009

INNLEDNING

Nasjonalt kompetansesenter for helsetjenestens kommunikasjonsberedskap (KoKom) ble etablert av Sosial- og helsedepartementet i 1997. Mandatet er i korthet monitorering og videreutvikling av medisinsk nødmeldetjeneste og helsetjenestens kommunikasjonsberedskap, og bidra til at medisinsk nødmeldetjeneste fungerer optimalt som en del av helsetjenesten.

KoKoms tverrfaglige kompetanse (helsefaglig/ teknisk/ organisatorisk) gir basis for å kunne bistå øvrige instanser på ulike nivåer i spørsmål som angår medisinsk nødmeldetjeneste.

KoKoms rolle er å se på samspillet mellom medisinske, tekniske og organisatoriske forhold i de ulike delene av tjenesten, og være et kompetansesenter for kommunikasjon i den akuttmedisinske kjeden. KoKoms tverrfaglige kompetanse gir basis for å kunne bistå øvrige instanser på ulike nivåer i spørsmål som angår medisinsk nødmeldetjeneste. Innenfor den akuttmedisinske virksomheten er det vår rolle å bidra til ivaretagelse av samspillet mellom medisinske, tekniske og organisatoriske forhold i de ulike delene av tjenesten.

Vi har også i 2009 gjennomført prosjekter vi mener er nyttige for tjenesten. Disse gjengis i kapittel 3.

INNHALDSFORTEGNELSE

1. ANSATTE.....	3
2. REFERANSEGRUPPEN	3
3. AKTIVITETER	4
3.1 Implementering kommunikasjonsplan om nødnett til helsetjenesten.....	4
3.2 Revidering av Håndbok Kommunikasjon og samhandling i akuttmedisinske situasjoner.....	5
3.3 Funksjonshemmede og nødnummer	5
3.4 Medisinsk nødmeldetjeneste og kulturelle minoriteter	5
3.5 Helseradiodatabase.....	5
3.6 Opprinnelsesmarkering.....	6
3.7 LV/AMK-simulator	6
3.8 Digitale radiosystemer i andre land.....	6
3.9 Forprosjekt støttesystemer prehospitale tjenester.....	6
3.10 Alternativ signalering i RBO-RBO kommunikasjon.....	6
3.11 eCall nasjonalprosjekt.....	7
3.12 Nødnett	7
3.13 Gevinstrealisering i nødnett	8
3.14 Nasjonale prosedyrer nytt nødnett	8
3.15 Kartlegging av virksomhetsdata.....	9
3.16 Somatiske akuttmottak, kommunikasjonslinjer.....	9
3.17 Håndtering av lydlogg i AMK- og LV-sentraler.....	10
4. OVERSIKT PUBLIKASJONER.....	11
5. ANDRE OPPGAVER	12
5.1 Informasjonsarbeid	12
5.2 Høringer.....	12
6. SEMINAR MED KOKOM, KOMPETANSEUTVIKLING, PRESENTASJONER	12
6.1 Konferanser og seminar med KoKom som arrangør eller delarrangør.....	12
6.2 Kompetanseutvikling	12
6.3 Presentasjoner.....	13
6.4 Deltakelse på konferanser/seminar	15
6.5 Deltakelse i komitèer, styrer og annet.....	17
6.6 Studiereiser	17
7. ØKONOMI.....	18

1. ANSATTE

Ansatte ved KoKom 31. desember 2009

Egil Bovim, direktør.
Tor Brekke Helland, rådgiver (60 %).
Kristine Dreyer, rådgiver.
Åge Jensen, rådgiver.
Anne Buset Vassbotn, spesialkonsulent,
informasjon (60 %).

Prosjektengasjerte

Bjarte Almenning, rådgiver, (20 %).

Ansatt i deler av året

Tove Elin Bru, administrasjonskonsulent,
01. januar - 30. april.
Bente Marie Laksy,
administrasjonskonsulent, ansatt fra 01.
april.
Laila Bakke, dokumentasjonsmedarbeider,
ansatt fra 17. november.
Jan Falkevik, rådgiver, 01. januar - 17.
september.

2. REFERANSEGRUPPEN

KoKoms referansegruppe består ved årsskiftet 2009/10 av

Alf Henrik Andreassen – leder	Helse Vest RHF
Nina Hesselberg	Helse Nord RHF
Leif Vonen	Helse Midt-Norge RHF
Brit Nordbø	Helse Vest RHF
Nils Jul Lindheim	Helse Sør-Øst RHF

Referansegruppemøte ble holdt 26. august i KoKoms møtelokaler i Bergen.

I tråd med KoKoms mandat er KoKom aktør i innen følgende arbeidsområder:

- Nasjonal kompetanseoppbygging og rådgiving til helseforetak og kommunehelsetjenesten.
- Utvikling av forslag til enhetlige brukerprosedyrer.
- Utvikling av forslag til krav til kommunikasjonstekniske løsninger.
- Virksomhetsregistrering.
- Utreder og foreslår modeller for organisering og drift av medisinsk nødmeldetjeneste.

3. AKTIVITETER

Aktiviteten ved KoKom er finansiert via driftsmidler fra Helse-Bergen og prosjektmidler fra blant andre Helsedirektoratet.

2009 var det første året der KoKoms LV-/AMK-simulator var ferdigstilt, og klar til å kunne benyttes i et vidt spekter bruksområder. Simulatoren har blitt positivt mottatt og har vært mye brukt gjennom hele året

I simulatoren har det vært testet praktisk rettet virksomhet, samt tekniske og til dels også organisatoriske forhold i tjenesten. Simulatoren har vært brukt til testing av nye produkter til bruk i helseradionettet, og til verifisering av endringer i kommunikasjonsprotokollene mellom nettelemerter i helseradionettet. Videre har simulatoren blitt benyttet til test av programvare fra leverandører i reelle omgivelser før implementering i operative sentraler.

I tillegg brukes simulatoren til praktiske demonstrasjoner av virksomheten i nødmeldesentraler, uten risiko for forstyrrelse av håndtering av reelle hendelser. I løpet av året har simulatoren blitt demonstrert for en rekke besøkende (Se også presentasjonsoversikt, 6.2)

3.1 Implementering kommunikasjonsplan om nødnett til helsetjenesten

Ansvar for informasjonsarbeidet i nødnettprosjektet er fordelt mellom den sentrale prosjektorganisasjonen (DNK) og nødetatenes prosjektorganisasjoner. For helses vedkommende vil det si av Helsedirektoratet, som er koordinator, og Helsetjenestens Driftsorganisasjon (HDO).

Virksomheten ved KoKom var også preget av Nødnettprosjektet. Vi deltok i prosjektet i form av deltaking/medvirkning i ulike grupper (gevinstrealisering-, kontrollrom-, og informasjonsgruppe).

Helsedirektoratet er fortsatt vår største oppdragsgiver, og har gjennom prosjektmidlene som tildeles et svært betydelig styringsverktøy ved at midlene dekker fakturerte utgifter til prosjektene, men ikke løpende utgifter som lønn til ansatte, kontorutgifter osv.

Utenom prosjektportefølgen fra direktoratet, har KoKom videreført forprosjektet vedrørende eCall i Norge der styringsgruppen og finansieringen kommer fra Justis- og politi-, Samferdsels- og Helse- og omsorgsdepartementet.

På kurs: Fra KoKoms LV-/AMK simulator, 6. mai 09.

Kommunikasjonsplanen KoKom utarbeidet i 2004 ble i løpet av 2009 videreutviklet og gitt ut på nytt av Helsedirektoratet. KoKom deltar ved behov i *Helses arbeidsgruppe/ informasjonsnettverk nødnett* (Harbin), en ressursgruppe opprettet i 2008, administrert av Helsedirektoratet.

Målsettingen med arbeidsgruppen er å sikre at informasjonsarbeidet og flyten av informasjon i prosjekt helse blir ivarettatt

på en måte som bidrar til en vellykket implementering av nytt nødnett.

Aktiviteter

Gruppens arbeid gikk også i 2009 ut på å koordinere felles informasjonskalender og samstemme og utforme innhold i informasjon om nødnett til helsetjenesten. Det har vært holdt ett møte (29.10) og to telefonmøter (01.10 og 26.11) i 2009.

Kontaktperson Anne B. Vassbotn

3.2 Revidering av Håndbok Kommunikasjon og samhandling i aktuttmedisinske situasjoner

Med evaluering innhentet etter utfyllende og konstruktive tilbakemeldinger fra utgivelsen av prøve-eksemplaret fra 2007, ble "KoKoms lille blå", gitt ut for fjerde gang.

Boka er tidligere gitt ut i 2000, i 2002 og som prøve-eksempar i 2007.

Kontaktperson Kristine Dreyer

3.3 Funksjonshemmede og nødnummer

EU-direktivet som omhandler nødmeldetjeneste (Universal Service Directive)¹, stiller krav om at nødmeldetjenesten skal være tilpasset funksjonshemmede. Norge har så langt søkt å oppfylle dette kravet ved spesielt nødnummer (1412) for døve, som betjenes av telefonsentralen for døve i Mosjøen. Basert på rapporten som ble utarbeidet av *Deltasenteret* i 2008 har vi i 2009 arbeidet videre med prosjektet. Det ble etter hvert klart at det var hensiktsmessig å spisse prosjektet mot døve/ tunghørte. En interimrapport med forslag til implementering av ordning for disse ble ferdigstilt, likeså en rapport fra studiebesøk

¹ Kilde: Directive 2002/22/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on universal service and users' rights relating to electronic communications networks and services (Universal Service Directive)
<http://www.ictregulationtoolkit.org/en/Publication.1490.html>

til Island. Rapportene er tilgjengelige på KoKoms hjemmeside.

Kontaktperson Egil Bovim

3.4 Medisinsk nødmeldetjeneste og kulturelle minoriteter

Prosjektet tar for seg utfordringer forbundet med å håndtere henvendelser fra innringere som tilhører kulturelle minoriteter.

Prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom Nasjonal kompetanseenhet for minoritetshelse (NAKMI), AMK Oslo og Akershus og KoKom.

Oppdragsgiver Helsedirektoratet

Mandat

Kartlegge på hvilke områder og i hvilken grad det er behov for kvalitetsheving i forhold til hvordan medisinsk nødmeldetjeneste, spesielt AMK, håndtere henvendelser fra innringere som tilhører kulturelle minoriteter. Komme med tilrådingen som kan danne grunnlag for videre arbeid.

Gjøre resultatene av undersøkelsen kjent for medisinsk nødmeldetjeneste i Norge.

Gjennomføring

Det ble utarbeidet scenarier der personer som tilhører kulturelle minoriteter har ringt inn hendelser til KoKoms AMK-simulator. Samtalene ble besvart av operatører fra AMK Oslo og Akershus. Alle henvendelsene ble logget. Man har mottatt 25 samtaler. Disse er nå under analysering hos NAKMI.

Prosjektrapport forventes å kunne offentligjøres til sommeren 2010.

Kontaktperson Åge Jensen

3.5 Helseradiodatabase

Prosjektet er videreført fra tidligere år. Erfaringene så langt har gitt rom for ytterligere forbedringer av brukergrensesnitt og datapresentasjon. KoKom har gjort en gjennomgang av tilgjengelig informasjon om AMK sentralene og har også i samarbeid med NKLM inkludert data fra LV sentralene.

Endringene som er blitt foreslått av NKLM og andre testbrukere er i samlet og arbeidet med å gjøre nødvendige endringer i databasen er iverksatt. Vi regner med at databasen vil bli åpnet for bruk av helsetjenesten 2. kvartal 2010.

KoKom vil drifte databasen internt, og gi tjenesten tilgang gjennom et web-grensesnitt.

Kontaktperson Tor B. Helland.

3.6 Opprinnelsesmarkering

Nødetatene har etter deregulering av telemarkedet opplevd at stadig flere henvendelser til 11X ikke blir ledsaget av korrekt opprinnelsesmarkering. Post- og teletilsynet og nødetatene har over lang tid arbeidet med å få teleleverandørene til å bli enige om en felles måte å løse dette problemet. Nasjonal Referansedatabase AS (NRDB) administrerer på vegne av teleoperatørene den nye løsningen for opprinnelsesmarkering. Løsningen er operativ.

Aktivitet

KoKom har i 2009 bidratt med informasjon om løsning og alternativer for implementering, og bistått AMK sentraler som har hatt problemer knyttet til implementering av løsningen. Det er også iverksatt tiltak for å bedre datakvaliteten fra teleoperatørene og en oppgradering av kommunikasjonsprotokollen for å få bedre posisjonering og dataflyt. Prosjektet har ikke mottatt prosjektmidler inneværende år og er finansiert over KoKoms driftsmidler.

3.7 LV/AMK-simulator

Dette prosjektet blir omtalt i innledningen til dette kapitlet. Se også presentasjonsoversikten i kap.6.2.

3.8 Digitale radiosystemer i andre land

Denne aktiviteten ble ikke videreført som spesifikt prosjekt i 2009. Gjennom

deltakelse i relevante fora holder vi oss likevel godt orientert. Kunnskap om andre lands utvikling på dette området er nyttig både i forhold til KoKoms innspill til det norske nødnettprosjektet, og i forhold til vår informasjon og rådgivning til tjenesten og besluttende myndigheter

Kontaktperson Egil Bovim

3.9 Forprosjekt støttesystemer prehospitaltjenester

Forprosjektet gjennomføres av KoKom og Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin (Nklm) i samarbeid med de regionale helseforetakene.

Hensikten med prosjektet er å beskrive dagens situasjon og avdekke hvilke faglige, organisatoriske, teknologiske og økonomiske utfordringer man vil stå overfor dersom man bestemmer seg for å etablere et system for et helhetlig prehospitalt beslutningsstøtteverktøy og enhetlig prehospitalt system for informasjonsflyt. Vi vurderer også i hvilken grad dagens systemer trenger oppgraderinger, eventuelt om det er hensiktsmessig å vurdere dem erstattet med andre.

På grunn av kapasitetsproblemer på foretakssiden ble prosjektet forsinket. Det ble imidlertid ferdigstilt i 2009 ved at Nasjonalt senter for legevaktmedisin og KoKom avga en felles rapport som er tilgjengelig på KoKoms hjemmeside.

Kontaktperson Egil Bovim.

3.10 Alternativ signalering i RBO-RBO kommunikasjon

Helseradionettet består av ulike komponenter som er knyttet sammen med samband fra Telenor. Ved modernisering av telenettet innførte Telenor nye metoder for ekkokansellering som ikke var kompatible med kommunikasjonsprotokollene i helseradionettet. Unntaksordninger ble etablert på bakgrunn av at helseradionettet innen kort tid skulle erstattes med Nødnett.

Forsinkelser i Nødnett og det faktum at Telenor har varslet at en ikke kan garantere at unntaksløsningene vil bli videreført etter 2009, førte til at en måtte utrede om det var mulig å gjøre endringer i enheter og protokoller i helseradionettet.

Prosjektets overordna målsetting var å utrede problemfri RBO-RBO kommunikasjon uten ekko-kanselleringsordningen fra Telenor. Dette ble gjort ved å analysere problemet med dagens FFSK- signalering i forhold til linjelengde og linjetype, og simulering av ulike konfigurasjoner i KoKom sin simulator mot valgte testpunkt rundt om i landet. Basert på informasjonen utarbeidet prosjektet, i samarbeid med leverandørene, alternative løsninger som kan benyttes i helseradionettet. Løsningen er funksjonstestet med utstyr fra begge leverandører med akseptabelt resultat. Helsedirektoratet har besluttet å innlede forhandlinger med leverandørene for videre utrulling i nasjonal sammenheng.

Prosjektperiode 1. april, til ferdigstilt funksjonstest, desember 2009.

Overordnet målsetting

Utrede problemfri RBO-RBO kommunikasjon uten ekko-kanselleringsordningen fra Telenor.

Kontaktperson Tor Helland

3.11 eCall nasjonalprosjekt

eCall er et prosjekt, drevet av EU-kommisjonen, der de finansielle, politiske, etiske, helsefaglige og tekniske implikasjonene er betydelige. Opprinnelig var forutsetningen at systemet skulle være innført innen 2009. Prosjektet blir vesentlig forsinket, tidligst generell implementering antas å gjennomføres i 2013.

Aktiviteter

Som forventet har mye av aktiviteten i 2009 bestått i arbeid med standardisering. KoKom har særlig vært involvert i CEN-gruppen, som standardiserer innhold, tjenestenivå etc. i eCall. Ved slutten av

2009 er de fleste dokumentene klare for høring, det siste ferdigstilles i januar 2010. Utover i 2009 ble det klart at man fra kommisjonens side ikke er fornøyd med fremdriften, og en intern undersøkelse viste at man kunne forvente en øket nytteverdi av eCall dersom tiltaket ble direktivfestet heller enn videreført som frivillig.

Vi har sett på administrative og finansielle konsekvenser av eCall, dette arbeidet er ikke helt ferdigstilt.

Kontaktperson Egil Bovim.

3.12 Nødnett

KoKom har over flere år vært engasjert i helsetjenestens spesifikasjonsarbeid av nytt nødnett. Gjennom anerkjente metoder og bruk av database-verktøyet *Doors* har vi mulighet til på en enkel og effektiv måte dokumentere hvilke brukerkrav som er oppfylt gjennom prosjektets faser helt til kontrakt.

Aktivitet

I 2009 har etablering av sporing og kvalitetssikring av linker vært en sentral oppgave. Prosjektet distribuerte rapporter på forespørsel, slik at helsetjenesten stod bedre rustet i diskusjoner om funksjonalitet knyttet til kontrakt. KoKom har også deltatt i gjennomgang av FAT SAT prosedyrer og praktisk test. Helsedirektoratet har bidratt til videreføring av KoKom sine oppgaver innen konfigurasjonsstyring, Laila Bakke er ansatt som prosjektmedarbeider og vil ha ansvar for sporing i og rapportering fra databasen.

Kontaktperson Tor B. Helland

3.13 Gevinstrealisering i nødnettet

Prosjektet er en videreføring av prosjektet, omtalt i tidligere årsrapporter. Innenfor nødnettprosjektet er gevinstrealisering identifisert som eget underprosjekt. Hensikten er å identifisere hvilke gevinster etatene kan påregne ved innføring av felles digitalt radiosystem, og å sikre at nødvendige aktiviteter for å oppnå disse gevinstene blir iverksatt. Helsedirektoratet har gitt KoKom i oppdrag å stå for det praktiske arbeidet i dette prosjektet, på vegne av dem.

Aktivitet

Det foreligger nå et gevinstrealiseringsdokument som er til høring i relevante direktorater.

Neste skritt blir å sikre at implementering av nødnettet i etatene går slik at de forespeilte gevinstene realiseres. Dette innebærer at man må gjøre innholdet i det foreliggende dokumentet kjent for etatene på grunnplannivå.

Videre er KoKom bedt om å bistå i å ferdigstille *Kompetanseplan nødnett helse*.

Det vil være nødvendig å ta praktiske grep på lokalt nivå for å sikre at det blir mulig å etterprøve gevinstrealiseringen. Gjennom dette prosjektet tar KoKom i samarbeid

med Helsedirektoratet sikte på å lage et dokument som kan virke som rettesnor for lokale tjenester når de tar i bruk det nye nødnettet.

Bjarte Almenning, Kvam legevakt har vært innleid prosjektrådgiver hele året. Arbeidet i 2009 ble konsentrert om gevinstrealisering innenfor LV-sentraler og leger i vakt.

Kontaktperson Kristine Dreyer.

3.14 Nasjonale prosedyrer nytt nødnett

Implementering av nytt nødnett medfører at helsetjenesten må vurdere eksisterende prosedyrer, samt omformulere og utarbeide nasjonale prosedyrer vedrørende operativ drift. God utnytting, rett bruk og felles forståelse av nødnettet krever et godt forberedt nasjonalt overordnet system. KoKoms oppdrag var å utarbeide *Sambandsreglement for helse, nivå 2* samt en veileder med mal for prosedyrer på nivå 3. Nivå 1 er det overordnede dokumentet fra DSB, Politidirektoratet og Sosial- og Helsedirektoratet fra 2007, kalt *Felles sambandsreglement for nødnetatene*.

Resultat

Prosjektet har:

- Kartlagt relevant prosedyrearbeid som er gjort i helsetjenesten i forhold til nødnett.
- Identifisert nødvendige prosedyrer til sambandsreglement (nivå 2) for bruk av nødnettet i helse.
- Utarbeidet retningslinjer for lokale tilpasninger av nasjonale prosedyrer.
- Utarbeidet forslag til vedlikehold av prosedyrer.

Sambandsreglement for helse med vedlegg ble oversendt Helsedirektoratet i september.

Kontaktperson Kristine Dreyer

3.15 Kartlegging av virksomhetsdata

På oppdrag fra Helsedirektoratet ble virksomhetsdata fra fire AMK sentraler innhentet. Kartleggingen samlet data over en 14-dagers-periode, fra 16. februar til og med 2. mars 2009.

Målingen indikerer at det er ca. 300.000 henvendelser på nødnummer 113 pr. år, i tillegg til ca. 580.000 innkomne samtaler om nødrelaterte problemstillinger fra f.eks. legevakt eller andre som benytter alternative nummer til AMK sentralen. Antall henvendelser til AMK fordeler seg med ca. 44 % på medisinsk nødtelefon 113, og 56 % på andre linjer.

På bakgrunn av tallene i målingen kan det synes som publikum kjenner til at nødnummeret til helse er 113, på tross av at det ikke er gjennomført opplysningskampanjer om nødnumrene siden utredningen om felles nødnummer ble iverksatt i 2001.

Tallene fra målingen viser også at AMK sentralene i hovedsak arbeider med helserelevante problemstillinger, og at samhandlingen med brann- og politisentraler er av beskjedent omfang. Målingen er validert mot data fra tidligere perioder og tallene fra måleperioden viser ikke avvik av betydning. Målingene viser også at det er begrenset variasjon mellom sentralene når tallene justeres for innbyggertall.

Data fra kartleggingen ble også tilrettelagt for den interdepartementale gruppen nedsatt for å utrede alternativer til dagens modell med tre nødnummer, og resultatene er gjengitt i rapporten fra gruppen.

Kontaktperson Tor B. Helland

3.16 Somatiske akuttmottak, kommunikasjonslinjer

Helsetilsynet gjorde i 2007 et landsomfattende tilsyn med akuttmottakene i somatisk spesialisthelsetjeneste (Landsomfattende tilsyn i 2007 med forsvarlighet og kvalitet i akuttmottak i somatiske sykehus).

I rapporten blir det blant annet vist til at det foregår rapportering/innmelding om pasienter mellom akuttmottakene og ambulansetjenesten

Tilsynsrapportene påpekte at kvaliteten i denne type meldinger kan forbedres. Akuttmottakene ved somatiske sykehus vil få implementert nytt kommunikasjonsutstyr i forbindelse med utbygging av nødnett. For de akuttmottak som ikke har radiokommunikasjon i dag vil det føre til at man får mulighet til å ha direkte kontakt med tjenester utenfor sykehus.

Aktivitet

Uni Wik, spesialsykepleier, Sørlandet sykehus HF, Kristiansand ble utlånt til KoKom som prosjektarbeider.

Kartleggingen av prosedyrer for samhandling mellom AMK, ambulansetjenesten og akuttmottak ble fortatt i 2008. Rapporten, som ble oversendt Helsedirektoratet i mars 2009, kommer med seks anbefalinger. Rapporten er ikke gjort offentlig.

Kontaktperson Åge Jensen

3.17 Håndtering av lydlogg i AMK- og LV-sentraler

Medisinsk nødmeldetjeneste opplever økende pågang fra pasienter, myndigheter og media i forhold til frigjøring av lydlogg fra hendelser. Det har utviklet seg en noe ulik praksis i ulike sentraler, som igjen fører til ulik håndtering av lydlogg. I prosjektet vil KoKom i samarbeid med relevante partnere bidra til en omforent holdning til håndtering av lydlogg.

Mandat

- Beskrive lydloggens status som del av pasientens journal, vurdere regler for oppbevaring, sletting og innsyn.
- Anbefaling av format ved en eventuell utlevering av lydlogg.
- Vurdere hvorvidt de juridiske rettighetene til innringer, som ikke er pasient, blir ivaretatt ved en eventuell utlevering.
- Anbefaling i bruk av lydlogg som kvalitetssikring av tjenesten i sentralene.

- Anbefaling for bruk av lydlogg som verktøy for systematisert kvalitetssikring av operatører

Resultatmål/prosjekt mål

Komme med anbefaling til nasjonale retningslinjer for håndtering av lydlogg. Utarbeide en veileder med prosedyrer for håndtering av lydlogg i medisinsk nødmeldetjeneste.

Kontaktperson Kristine Dreyer

Testing i RBO-prosjektet: Jan Falkevik (fra venstre), Willy Skogstad og Per Glenås, 10. november

4. OVERSIKT PUBLIKASJONER

Tittel	Type dokument	Dato	Forfatter(e)
<i>SMS i nødmeldetjenesten. Reykjavik, november 2009</i>	Rapport	November 09	Bovim, Egil; Jensen, Åge; Solberg, Stig; Østli, Elin
<i>SMS in Emergency Communication. Reykjavik 2009</i>	Rapport	November 09	Bovim, Egil, Jensen, Åge, Solberg, Stig, Østli, Elin
<i>Forprosjekt prehospitalt beslutingsstøttesverktøy</i>	Rapport	2009	Blinkenberg, Jesper, Bovim, Egil, Holm Hansen, Elisabeth
<i>Prosedyrar nytt nødnett</i>	Rapport	September 09	Øen, Terje Olav, Dreyer, Kristine
<i>Administrative og økonomiske konsekvenser ved innføring av eCall i Norge</i>	Rapport	Juni 09	Bovim, Egil
<i>Funksjonshemmedes tilgang til nødnumrene</i>	Rapport	2009	Bovim, Egil
<i>Kartlegging av virksomhetsdata fra nødmeldesentraler i helse</i>	Driftsdata fra oppdragshåndtering	Mars 09	Falkevik, Jan, Helland, Tor
<i>Somatiske akuttmottak - kommunikasjonslinjer internt</i>	Rapport	April 09	Falkevik J, Jensen Å og Wik U.
<i>Håndbok kommunikasjon og samhandling i akuttmedisinske situasjoner</i>	Håndbok	Februar 2009	Per Christian Juvkam, Arne O. Aksnes, Kristine Dreyer, Åge Jensen

5. ANDRE OPPGAVER

5.1 Informasjonsarbeid

KoKoms informasjonsbrosjyre ble gitt ut i fornyet versjon, og brosjyrer om KoKoms prosjekter ble delt ut på Akuttdagene i Ålesund og på Legevaktkonferansen i Bodø. Rapporten *Lege/ambulanselarm i helseradionettet – bruk tilgjengelighet og respons* ble omtalt i *Dagens medisin* og

5.2 Høringer

- Tilgang til behandlingsrettede helseregistre på tvers av virksomhetsgrenser og etablering av virksomhetsovergripende berhandlingsrettede helseregistre, (12.01.09).

- Høringsvar vedrørende etablering av et nasjonalt register over hjerte- og karlidelser og forslag til endring av taushetspliktbestemmelsene i

NRK.

- Intervju i NRK om funksjonshemmede og nødnummer E.B 06.10.09.

- Tor Helland deltok også i paneldebatt under Tetra-forum Scandinavia 13. oktober i

helsepersonelloven, (25.03.09).

- Fylkesros Hordaland 2009, (26.08.09).

- Rapport: Forslag til fremtidig organisering av nødmeldetjenesten (112-Rapporten), (27.10.09).

-Høring av forslag til endring av ”forskrift om elektronisk kommunikasjonsnett og elektronisk kommunikasjonstjeneste” (Ekomforskriften), (04.11.09)

6. SEMINAR MED KOKOM, KOMPETANSEUTVIKLING, PRESENTASJONER

6.1 Konferanser og seminar med KoKom som arrangør eller delarrangør

Forum for personell med teknisk systemansvar i AMK- og medisinsk nødmeldetjeneste

18.- 19. mars i Møllendalsbakken, Bergen.

Arrangør KoKom

Antall deltakere Nærmere 50.

Nasjonal konferanse om medisinsk nødmeldetjeneste

04.- 05. november på Sola Strand Hotel, Stavanger.

Konferanse arrangert i samarbeid med Regionalt akuttmedisinsk kompetansesenter (Rakos) og med Regionalt AMK-forum.

Skandinavisk nødmeldeseminar,

10.- 11. februar, Bergen.

Seminar med i alt 10 deltakere fordelt på representanter fra Finland, Sverige, Danmark og Norge.

Studiebesøk fra Århus Danmark

7.-10. september

KoKom var vertskap da en delegasjon fra dansk nødmeldetjeneste var på studietur til Bergen.

6.2 Kompetanseutvikling

Fjernundervisning helse Vest

(21.05 og 28.05)

Fra KoKom KD, ÅJ

På fjelltur: Kristine Dreyer (fremst) viser vei for den danske delegasjonen, september 09. Foto: Lars Knudsen

6.3 Presentasjoner

Dato	Arrangement/ sted	Presentasjonens tittel	Målgruppe	Foredragsholder
07. jan.	NTNU	Presentasjon av arbeidsprosesser i AMK	NTNU	TH
09. jan.	KoKoms lokaler	Presentasjon av simulator	Locus, leverandør	TH, JF
19.- 20. jan.	Kokoms lokaler	Diverse presentasjoner for IKT og kommunikasjonsteknisk personell i Helse Vest	Spesialist og kommunehelsetjenesten	TH
29. jan.	KoKoms lokaler	<i>Informasjon om nødmeldetjeneste for funksjonshemmede</i>	Publikum/interesseorganisasjon	KD, ÅJ, TH, JF
05. feb.	KoKoms lokaler	Demonstrasjon av AMK/LV-simulator	Referanse-/styringsgruppe Nklm	H, ÅJ, KD
10. feb.	KoKoms lokaler	Demonstrasjon av AMK/LV-simulator	Representanter fra medisinsk nødmeldetjeneste (MNT) i Danmark og Sverige. Spesialisthelsetjenesten	TH

4. feb.	Island	Møte for nødmeldesentraler	EU-kommisjonen	EB
12. feb.		eCall implementation platform	Medlemsstatene i EU + Sveits, involvert i eCall	EB
23. feb.	Oslo	Presentasjon for gruppen som utredet felles nødnummer		EB
31. mars	Bergen	Presentasjon av MNT for Islandsk nødmeldetjeneste		KD, TH
14. april	Møtet en del av prosjektet	Foredrag om funksjonshemmedes tilgang til nødnummer	Representanter for de ulike organisasjonene	EB
20. april	KoKoms lokaler	Presentasjon av simulator for Helse-Bergen	Spesialisthelsetjenesten	TH
13. mai	Mariehamn	Presentasjon til EU-prosjekt Nødmeldetjeneste Baltikum	Konsortiet for prosjektet	EB
26. mai	Sandefjord	Innlegg om NRDB på Locus brukerforum	Spesialisthelsetjenesten	TH
02. juni	KoKoms lokaler	Presentasjon av simulator for leverandør, Telenor		TH, JF
08.sept.	KoKoms lokaler	Presentasjon for leverandør, Motorola	Spesialist- og k/helsetjeneste	TH
08. sept.	KoKoms lokaler	Presentasjon av nødmeldetjenesten i Norge	Representanter for AMK Aarhus.	EB
14. sept.	KoKoms lokaler	Presentasjon av simulator for Frequentis	Spesialist og k/helsetjeneste	TH
17. sept.	Døveforbundets årsmøte	Tilgang til nødmeldetjeneste for døve	Brukere av medisinsk nødmeldetjeneste	EB
29. sept.	KoKoms lokaler	Opplæring NKLM om Helsedatabase	Kommunehelsetjenesten	TH
05. okt	KoKoms lokaler	Presentasjon av metode for dokumentasjon/test for HDO	Spesialisthelsetjeneste	TH
07. okt.	KoKoms lokaler	SINE presentasjon av mnt og arbeidsprosesser i simulator	Veiledning	TH, ÅJ
08. okt.	KoKoms lokaler	Simulering for prosjekt medisinsk nødmeldetjeneste og kulturelle minoriteter	Spesialisthelsetjenesten	TH, ÅJ

29 okt.	Brussel	eCall summit, presentasjon av eCall	Beslutningstakere og andre interesserte fra medlems-statene.	EB
19. okt.	KoKoms lokaler	Simulering for NAKMI	Spesialisthelsetjenesten	TH, ÅJ
4. nov.	Sola-konferansen	Presentasjon av KoKoms virksomhet i forhold til revisjon av nødmeldetjenesten	Spesialist og kommunehelsetjeneste	EB
04. og 05. nov	Sola-konferansen	To foredrag	Spesialist og kommunehelsetjeneste	TH
26. nov.	KoKoms lokaler	Demonstrasjon av simulator for studenter ”master i helseinformatikk” NTNU	Spesialist/kommunehelsetjeneste	TH, ÅJ
09. des.	KoKoms lokaler	Presentasjon av HE-database for NKLM – UiB	Kommunehelsetjeneste	TH
21. des.	KoKoms lokaler	Presentasjon av simulator for leverandør (EADS)	Spesialist og kommunehelsetjeneste	TH, ÅJ

6.4 Deltakelse på konferanser/seminar

Dato		Konferanse/seminar	Deltaker/e
7.	febr.	Samred, tverretattlig, Bergen	KD
26.	febr.	Seminar om implementering av ITIL rammeverk (UiB)	TH
10. 11.	mars	Nettverksforum Helse Vest, seminar	TH, KD
16.	mars	Informasjonsmøte om opprinnelsemarkering via NRDB (TelenorExpo)	TH
16.-17.	mars	Arbeidsseminar, Nødmeldetjenestens framtid	KD
18.	mars	TETRA-forum, årsmøte, Oslo	EB
19.- 20.	mars	Ledersamling, legevaktsforum, Tromsø- Sandnessjøen	EB
18.- 19.	mars	IKT-forum. Møte for teknisk systemansvarlige, Bergen	TH, KD, JF, ÅJ
01.	april	Dialogkonferanse om felles nødnummer, Oslo	EB, KD
22.-25.	april	BAPCO, London	EB, TH, ÅJ
28.-29.	april	AMIS Brukerforum, Hvam i Skedsmo	KD
11.	mai	Seminar om erfaringer med NRDB	TH
25.	mai	Seminar om statlig kommunikasjonspolitikk, KF	ABV
25.	mai	Ansvar og organisering i spesialisthelsetjenesten med særlig fokus på akuttmedisinske tjenester, Gardermoen	KD, TH
26.-27.	mai	Locus Brukerforum, Sandefjord	KD, TH
27.-29.	mai	TETRA World Congress, München	EB, TH, JF, ÅJ
03.-04.	juni	Nettverksforum Helse Vest	TH, KD
08.	juni	Samordningsrådet for nødrelevante problemstillinger	TH
15.-16.	juni	NSH-konferanse, Fri flyt av pasientinformasjon-fiksjon eller faktum	ÅJ
25.	juni	Arbeidsseminar om NRDB 2.0	TH

26.	august	Arbeidsseminar om NRDB 2.0	TH
03.-05.	sept.	Legevaktskonferansen 2009, Bodø	ÅJ, KD
09.-11.	sept.	Høstseminaret, Kommunikasjonsforeningen, Bergen	ABV
21.-22.	sept.	Helseinformatikkuka, Trondheim	ÅJ
24.-25.	sept.	Nettverksforum, Helse Vest	TH, KD
30.	sept.	Seminar om elektroniske kart i PHT	TH
12.-13.	okt.	TETRA-forum Scandinavia, seminar, Oslo	KD, TH
	okt.	Ambulanseforum, Brunstad	TH
14.-15.	okt.	Nasjonalt telemedisinseminar, Bergen	ABV
14.-15.	okt.	Akuttdagene, Ålesund	ÅJ, KD
21.-22.	okt.	Nasjonal beredskapskonferanse for helse- og sosialsektoren, Tromsø	EB
04.- 05.	nov.	Nasjonal nødmeldetjeneste, konferanse – Sola	EB, BL, KD, TH, ÅJ
17.-19.	nov.	PSCE seminar	TH
20.-21.	nov.	Akuttmedisinsk seminar, Os	KD
23.	nov.	Seminar om elektroniske kart i PHT	TH
24. -25.	nov.	Nettverksforum Helse Vest	TH
25.	nov.	Nødnettseminar HOD, Helsedir, KoKom, Helseregionene	TH
01.-02.	des.	TETRA- application forum	TH

6.5 Deltakelse i komitèer, styrer og annet

Nasjonale fora

- Samarbeidsrådet for nødetatene (for nødrelaterede problemstillinger), ett møte, 3. november, TH, EB.
- Samarbeidsrådet for S@mspill, fire møter. ÅJ, representant.
- Forum for regionale AMK-sentraler, fire møter; Drammen 03.-04. februar, Stavanger 21.-22. april, Bergen 01. september, Oslo 18.-19. november. KoKom er sekretariat, EB, KD.
- KoKom er representert i referansegruppen for Nasjonalt senter for legevaktmedisin. KoKom deltok på ett av i alt to møter, KD.
- Nasjonalt kompetansesenter for prehospital akuttmedisin, referansegruppen, EB.
- Forankringsgruppen i prosjektet, *Need to know* i regi av Nasjonalt senter for samhandling og telemedisin. ÅJ.
- *Svkt i kritisk infrastruktur IKT*, fylkesros Hordaland, åtte møter, ÅJ, medlem av arbeidsgruppen.

Internasjonalt

- I ETSI deltar KoKom i EMTEL, den tekniske komiteen for nødkommunikasjon (*Emergency Telecommunication*). *Technical group Emergency Telecommunications*, EMTEL: Organisatorisk del av The European Telecommunications Standards Institute (ETSI). Ansvarlig for dokument 181, EB.
- I TETRA-Association avgrensers KoKom sin aktivitet til deltakelse i OUA (Operatør- og brukerforeningen). TETRA Association Memorandum of Understanding (MoU) Operators and Users Association. Tre møter, EB/ÅJ.
- *European Public Safety User Group*. (Rammeverksprosjekt i EU) Public Safety Communication Europe: User Forum, EB, leder.
- *Chorist*: EU-rammeprosjekt om katastrofeberedskap. KoKom er medlem i User Advisory Board, Egil Bovim.
- EU-kommisjonens eCall-prosjekt gjennom ulike komitèer. CEN TC 178: Standardiseringsgruppe eCall, Egil Bovim, leder.

6.6 Studiereiser

Møte med nødmeldtjenesten på Island, 04.- 09. februar, Island. EB.

Besøk fra Island: Jon Baldursson (t.v) og Egil Bovim.

7. ØKONOMI

Fra Helse Vest RHF fikk KoKom for 2009 tildelt kr 4.820.000 til drift av senteret. I tillegg ble kroner 212 969,- overført fra 2008. (driftsmidler). Totalsummen fra Helse-Vest for 2009 var dermed på kroner 5.032.969.

Til eCall-prosjektet kalt: *Forberedelse implementering av eCall i Norge* fikk KoKom kr.100.000 fra Samferdselsdepartementet, kr 75.000 fra Justis- og politidepartementet og kr 75.000 fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Helsedirektoratet tildelte i mars måned KoKom kr 1.490.000 i prosjektmidler. Utåpå høsten fikk KoKom finansiering til to nye prosjekt som til sammen ble tilgodesett med 1.390.000.

Mer informasjon om prosjektene er lagt ut på KoKoms hjemmesider.

Her finnes også årsrapporten i PDF.

www.kokom.no